

รายงานผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

โครงการการพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนตำบลท่าสาป
กลุ่มนมแพะ

วันที่ 15 กันยายน 2560

ณ กลุ่มอาชีพนมแพะ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ผู้รับผิดชอบโครงการ
อาจารย์ธีรยุทธ มุเล็ง และคณะ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

รายงานผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

โครงการการพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนตำบลท่าสาป กลุ่มนมแพะ
วันที่ 15 กันยายน 2560
ณ กลุ่มอาชีพนมแพะ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ผู้รับผิดชอบโครงการ.....
(อาจารย์ธีรยุทธ มุเล็ง)

ผู้ตรวจสอบโครงการ.....
(ผศ.ดร.นันทรัตน์ นามบุรี)
คณบดี คณะวิทยาการจัดการ

ผู้ตรวจสอบโครงการ.....
(อาจารย์เวคิน วุฒิมวงศ์)
รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการบริการวิชาการ การพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนตำบลท่าสาป : กลุ่มนมแพะ ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินโครงการโดยใช้งบประมาณแผ่นดิน จำนวน 200,000 บาท มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งโดยเน้นการขยายพื้นที่ปลูกหญ้าเพื่อเพิ่มปริมาณอาหารแพะ เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพด้วยการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้มีการขยายเครือข่ายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น และเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพให้สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ชุมชนเพิ่มมากขึ้น ลักษณะของการให้บริการวิชาการเป็นแบบการอบรมปฏิบัติการ ด้วยการให้ความรู้ผ่านการเสวนากลุ่ม และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีกลุ่มเป้าหมาย คือ สมาชิกกลุ่มอาชีพนมแพะตำบลท่าสาป (กลุ่มเลี้ยงแพะ นายมะ อาแด) และคนในชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยโดยรอบของสถานที่ตั้งกลุ่มเลี้ยงแพะ จำนวน 40 คน โดยดำเนินการช่วงไตรมาสที่ 1 – 3 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2560 กลุ่มอาชีพนมแพะ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยได้รับความอนุเคราะห์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์แพะแกะ กลุ่มผู้เลี้ยงแพะนมจังหวัดนราธิวาส (กลุ่มกะฮ์ลา) และคณาจารย์จากสาขาสัตวศาสตร์ ที่ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในการพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนตำบลท่าสาป กลุ่มนมแพะขึ้น และยังทำให้เกิดองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจชุมชนฟาร์มแพะ นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยภาพรวมแล้วมีผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 40 คน มีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยร้อยละ 82.40 การประเมินผลในส่วนของผู้เข้าร่วมพบว่า กลุ่มอาชีพได้ขยายพื้นที่แปลงหญ้าจากเดิม 1 ไร่ เป็น 2 ไร่ คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 100 สมาชิก จำนวนสมาชิกที่มีอยู่เดิม 20 ราย ได้รับความรู้ทั้งหมดทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวนสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้น 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 และกลุ่มอาชีพสามารถให้กลุ่มผู้เลี้ยงแพะนมจากจังหวัดนราธิวาส (กลุ่มกะฮ์ลา) ได้เข้ามาศึกษาดูงานและเสวนากลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จำนวน 1 ครั้ง สำหรับตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ พบว่า กลุ่มอาชีพมีความเข้มแข็งมากขึ้นในเรื่องของความรู้การจัดการแปลงหญ้าเพื่อให้แพะมีอาหารหยาบทานได้ตลอดทั้งปี และมีแนวโน้มในการเพิ่มจำนวนแพะให้มากขึ้น กลุ่มอาชีพมีความรู้ในเรื่องการจัดการกลุ่มมากขึ้นในเรื่องของการจัดทำบัญชีฟาร์ม การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และการใช้ IT เพื่อจัดการฟาร์ม กลุ่มอาชีพได้มีการขยายเครือข่ายทั้งในส่วนของภาครัฐและกลุ่มอาชีพแพะนมในจังหวัดใกล้เคียงอย่างนราธิวาส โดยสามารถที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านต่างๆ ให้กับผู้สนใจได้ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน และผู้สนใจเลี้ยงแพะนมทั่วไป สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการให้บริการวิชาการส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องของการสื่อสารที่ผู้เข้ารับบริการบางรายไม่สามารถเข้าใจภาษาไทยได้อย่างชัดเจนในบางเรื่อง แต่ทางทีมบริการวิชาการได้จัดวิทยากรที่สามารถสื่อสารภาษายาวีได้ และให้นักศึกษาช่วยงานช่วยสื่อสารเพื่อลดข้อจำกัดในเรื่องนี้ลง ปัญหาอีกอย่างที่เป็นทิศทางการพัฒนากลุ่มที่สำคัญคือการสร้างกลุ่มให้เข้มแข็งมากขึ้นด้วยการให้กลุ่มไปจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน และในปี พ.ศ. 2561 ทางทีมงานบริการวิชาการจะได้ดำเนินการวางระบบโครงสร้างและการบริหารจัดการให้มีความเข้มแข็งต่อไป เพื่อให้กลุ่มอาชีพมีศักยภาพในการเป็นแหล่งศึกษาดูงานและแหล่งเรียนรู้ได้ในอนาคต

อาจารย์ธีรยุทธ มุเล็ง และคณะ

15 กันยายน 2560

คำนำ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้จัดโครงการบริการวิชาการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เช่นเดียวกับในปี พ.ศ. 2560 ที่มีการจัดบริการวิชาการให้กับประชาชนในพื้นที่ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ภายใต้กิจกรรม “การพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนตำบลท่าสาป: กลุ่มนมแพะ” ที่มีผู้รับผิดชอบหลักคือฝ่ายงานวิจัยและบริการวิชาการ โดยประโยชน์ที่จะได้รับในโครงการบริการวิชาการนี้จะช่วยให้คนในชุมชนมีความรู้ในการนำไปใช้ประกอบอาชีพและขยายธุรกิจชุมชนของตนเองให้มีการเติบโตอย่างเข้มแข็งยั่งยืน รวมถึงคณาจารย์ที่ได้ร่วมโครงการยังได้ใช้ศักยภาพในศาสตร์ที่ตนมีเพื่อรับใช้สังคมตามพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

อาจารย์ธีรยุทธ มุเล็ง และคณะ

15 กันยายน 2560

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการทำโครงการ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ	2
บทที่ 2 วิธีการดำเนินงาน.....	3
ขั้นตอนเตรียมการ	3
ขั้นตอนระหว่างการทำโครงการ	4
ขั้นตอนหลังดำเนินโครงการ	5
บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน	7
การส่งเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งโดยเน้นการขยายพื้นที่ปลูกหญ้าเพื่อเพิ่มปริมาณอาหารแพะ	7
การพัฒนากลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ด้วยการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ	8
การส่งเสริมกลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ให้มีการขยายเครือข่ายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	9
การพัฒนากลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ให้สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ชุมชนอื่นได้	10
บทที่ 4 สรุปผล อภิปรายผล ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	12
สรุปผล	12
อภิปรายผล	12
ปัญหาและอุปสรรค.....	133
ข้อเสนอแนะ	133
ภาคผนวก ก โครงการที่ได้รับการอนุมัติ.....	14
ภาคผนวก ข แบบประเมินความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ และการนำไปใช้.....	23

ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม.....	26
ภาคผนวก ง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	41
ภาคผนวก จ รูปภาพการจัดโครงการ.....	48
ภาคผนวก ช แผ่นซีดีบันทึกรายงานผลการดำเนินงาน.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการทำโครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีพันธกิจหลัก 4 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมนั้น ใช้กระบวนการดำเนินงานในลักษณะการถ่ายทอดเทคโนโลยี และองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ตามความถนัดของบุคลากร สร้างองค์กรให้เป็นที่พึ่งพิงและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการของท้องถิ่น เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ภายใต้งานเป็นนักวิชาการของบุคลากร ตลอดจนส่งเสริมการมีบทบาททางวิชาการและวิชาชีพ ในการตอบสนอง ชี้นำและเตือนสติสังคมของสถาบันอุดมศึกษาโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะเพื่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดความมั่นคง เข้มแข็ง ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น

คณะวิทยาการจัดการ ในฐานะหน่วยงานสังกัดของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจึงต้อง ดำเนินงานตามพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดดำเนินงาน บริการวิชาการตามศาสตร์ที่บุคลากรถนัด มีหน่วยงานที่รับผิดชอบระดับคณะฯคือ งานวิจัยและ บริการวิชาการ ทำหน้าที่ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการ การบริการวิชาการของบุคลากรใน สังกัด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม สู่การพัฒนาประเทศต่อไป ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลาได้กำหนดนโยบายในการดำเนินกิจกรรมบริการวิชาการในรูปแบบ หนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่ง พื้นที่ คือ ในพื้นที่ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งได้ร่วมมือกับเทศบาลตำบลท่าสาป เพื่อร่วมกันดำเนินงานถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เหมาะสมและทันสมัยให้กับประชาชนในเทศบาล ตำบลท่าสาป ได้ศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม เพื่อนำไปพัฒนาตนเองและชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ในปีงบประมาณ 2558 คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ ได้ดำเนินโครงการ วิทยาการจัดการอาสาพัฒนาท้องถิ่น (วิทยาการจัดการ ท่าสาปโมเดล ปีที่1) โดยดำเนินกิจกรรม ตามศาสตร์ ศักยภาพและความสามารถของบุคลากร ของคณะวิทยาการจัดการ เช่น ด้านการ บัญชี ด้านนิเทศศาสตร์ ด้านการตลาด ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านการท่องเที่ยว ด้านการจัดการ การเงินการธนาคาร ธุรกิจระหว่างประเทศ สื่อวิทยุและสื่อดิจิทัล ซึ่งเป็นปีแรกใน การลงพื้นที่ตำบลท่าสาป สิ่งที่เป็นเป้าประสงค์หลักในการดำเนินโครงการดังกล่าว คือ การรู้จัก ชุมชน การเรียนรู้ชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อเป็นฐานสำคัญในการพัฒนา พื้นที่ ตำบลท่าสาป ตามศาสตร์ของคณะวิทยาการจัดการที่มีอยู่ ในโครงการต่อไป เปรียบดัง

บันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยการสร้างชุมชนต้นแบบ ที่เข้มแข็ง และมีความยั่งยืน

โครงการต้นแบบการจัดการธุรกิจชุมชนตำบลท่าสาป เป็นโครงการที่ต่อเนื่องจากโครงการวิทยาการจัดการอาสาพัฒนาท้องถิ่น (วิทยาการจัดการ ท่าสาปโมเดล ปีที่ 1) เกิดขึ้นโดยคณะวิทยาการจัดการ ได้รู้จักชุมชน เข้าใจบริบทของพื้นที่และความต้องการในการพัฒนาของชุมชน ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชาต่างๆที่ได้ดำเนินการในปีที่1 สู่การสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานจากทุกฝ่าย ทั้ง นโยบายมหาวิทยาลัย บุคลากรคณะวิทยาการจัดการ เทศบาลตำบลท่าสาป และชุมชนตำบลท่าสาป ในการพัฒนาระบบกลุ่มอาชีพในตำบลท่าสาป ให้เกิดความยั่งยืน เป็นชุมชนต้นแบบในการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นระบบการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ตามความถนัดของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งโดยเน้นการขยายพื้นที่ปลูกหญ้าเพื่อเพิ่มปริมาณอาหารแพะ
2. เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ด้วยการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ให้มีการขยายเครือข่ายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
4. เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ให้สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ชุมชนอื่นได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

1. กลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ สามารถขยายพื้นที่ปลูกหญ้าเพื่อเป็นอาหารแพะได้มากขึ้น
2. เกิดต้นแบบกลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ที่มีการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ
3. กลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ สามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือในชุมชนได้อย่างเข้มแข็งและมั่นคง
4. กลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาดูงานได้

บทที่ 2

วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนเตรียมการ

ในขั้นตอนการเตรียมการทีมบริการวิชาการได้ทำการลงพื้นที่เพื่อพูดคุยและชี้แจงถึงแนวทางในการให้บริการแก่กลุ่มอาชีพแพะนม ก่อนการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- วัตถุประสงค์ : เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจถึงแผนงานและวัตถุประสงค์ที่จะบริการวิชาการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
- ผู้ร่วมกระบวนการ : ประธานกลุ่ม และสมาชิก
- เป้าหมาย : เพื่อให้ประธานกลุ่มทราบถึงแผนงานและแจ้งสมาชิกเพื่อเตรียมการเข้าร่วม
- สื่อที่ใช้ : แผนงานโครงการบริการวิชาการ
- วิธีการดำเนินการ : สนทนากลุ่มพูดคุยชี้แจง แลกเปลี่ยน

กรอบกิจกรรมโครงการที่ได้วางไว้เพื่อดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้แก่

1. อบรมเชิงปฏิบัติการ: วางแผนและดำเนินการขยายพื้นที่แปลงหญ้า
2. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ
3. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การส่งเสริมการขยายเครือข่ายด้วยการเพิ่มสมาชิกกลุ่ม
4. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การพัฒนากลุ่มเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่น

ผลจากการพูดคุยเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการให้กับกลุ่มอาชีพแพะนม หลังจากทำการสังเคราะห์ร่วมกันด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ระหว่างทีมบริการวิชาการ และสมาชิกกลุ่มแพะนม ได้ผลดังนี้

1. สมาชิกกลุ่ม ยังคงมีความต้องการในการขยายพื้นที่แปลงหญ้าให้มากขึ้น และต้องการความรู้ในการวางระบบน้ำในแปลงหญ้า พันธุ์หญ้า และพันธุ์พืชอาหารสัตว์อื่นๆ ที่จะปลูกได้ โดยมีพื้นที่ที่เตรียมจัดสรรไว้เพื่อดำเนินการ มากกว่า 2 ไร่ ซึ่งสามารถทำเป็นแปลงสาธิตให้สมาชิกกลุ่มสามารถมาศึกษา และนำแนวทางไปดำเนินการในการปลูกหญ้าที่เป็นพื้นที่ของตนเองได้
2. สมาชิกกลุ่ม ต้องการโรงเรือน และแพะที่จะเลี้ยงเพิ่มขึ้น
3. การบันทึกบัญชีครัวเรือนยังเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนสำหรับสมาชิกกลุ่ม ควรจัดอบรมให้มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

4. สมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพหลักอย่างอื่น นอกเหนือจากการเลี้ยงแพะ แต่สมาชิกทั้งหมดก็ให้ความสนใจในการเลี้ยงแพะนม เนื่องจากราคาขายเป็นที่น่าพอใจ

ขั้นตอนระหว่างการค้าดำเนินการ

ทีมบริการวิชาการดำเนินการให้บริการวิชาการแก่กลุ่มอาชีพแพะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อบรมเชิงปฏิบัติการ: วางแผนและดำเนินการขยายพื้นที่แปลงหญ้า

- ดำเนินการ : ไตรมาสที่ 2
- วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งโดยเน้นการขยายพื้นที่ปลูกหญ้าเพื่อเพิ่มปริมาณอาหารแพะ
- ผู้ร่วมกระบวนการ : วิทยากรจากศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์แพะแกะ สมาชิกกลุ่มอาชีพนมแพะตำบลท่าสาป (กลุ่มเลี้ยงแพะ นายมะ อาแด) และคนในชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยโดยรอบของสถานที่ตั้งกลุ่มเลี้ยงแพะ จำนวน 40 คน
- เป้าหมาย : กลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะมีการขยายพื้นที่การปลูกหญ้ามามากขึ้น
- สื่อที่ใช้ : เอกสารประกอบการปลูกหญ้า ตัวอย่างพันธุ์หญ้า วัสดุประเภทที่ใช้ในการเดินระบบน้ำในแปลงหญ้า
- วิธีการดำเนินการ : อบรมเชิงปฏิบัติการ

2. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

- ดำเนินการ : ไตรมาสที่ 1
- วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพด้วยการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ
- ผู้ร่วมกระบวนการ : วิทยากรโดยคณาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ สมาชิกกลุ่มอาชีพนมแพะตำบลท่าสาป (กลุ่มเลี้ยงแพะ นายมะ อาแด) และคนในชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยโดยรอบของสถานที่ตั้งกลุ่มเลี้ยงแพะ จำนวน 40 คน
- เป้าหมาย : สมาชิกกลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกลุ่ม
- สื่อที่ใช้ : เอกสารประกอบการฝึกอบรม
- วิธีการดำเนินการ : อบรมเชิงปฏิบัติการ

3. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การส่งเสริมการขายเครือข่ายด้วยการเพิ่มสมาชิกกลุ่ม

- ดำเนินการ : ไตรมาสที่ 3
- วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้มีการขยายเครือข่ายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

- ผู้ร่วมกระบวนการ : วิทยากรโดยคณาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงแพะนมจังหวัดนราธิวาส (กลุ่มกะฮ์ลา) สมาชิกกลุ่มอาชีพนมแพะตำบลท่าสาป (กลุ่มเลี้ยงแพะ นายมะ อาแด) และคนในชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยโดยรอบของสถานที่ตั้งกลุ่มเลี้ยงแพะ จำนวน 40 คน

- เป้าหมาย : กลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ มีการขยายเครือข่ายที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกมากขึ้น

- สื่อที่ใช้ : เอกสารประกอบการฝึกอบรม สื่อออนไลน์

- วิธีการดำเนินการ : อบรมเชิงปฏิบัติการ

4. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การพัฒนากลุ่มเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่น

- ดำเนินการ : ไตรมาสที่ 3

- วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพให้สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ชุมชนเพิ่มมากขึ้น

- ผู้ร่วมกระบวนการ : วิทยากรโดยคณาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงแพะนมจังหวัดนราธิวาส (กลุ่มกะฮ์ลา) สมาชิกกลุ่มอาชีพนมแพะตำบลท่าสาป (กลุ่มเลี้ยงแพะ นายมะ อาแด) และคนในชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยโดยรอบของสถานที่ตั้งกลุ่มเลี้ยงแพะ จำนวน 40 คน

- เป้าหมาย : กลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ชุมชนอื่น

- สื่อที่ใช้ : กระดาษชาร์ต ปากกาเมจิก

- วิธีการดำเนินการ : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนหลังดำเนินโครงการ

ในการดำเนินกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม หลังการให้บริการที่มบริการวิชาการได้ดำเนินการหลังการดำเนินโครงการเสร็จ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ดำเนินการ : ไตรมาสที่ 4

- วัตถุประสงค์ : เพื่อติดตาม และประเมินผลที่ผู้รับบริการได้รับหลังจากดำเนินโครงการ และระดมความคิดเพื่อชี้แจงแผนการดำเนินงานใน ปีงบประมาณปี 2561 และเตรียมการถึงเป้าหมายสำคัญในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชน

- ผู้ร่วมกระบวนการ : วิทยากรโดยคณาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงแพะนมจังหวัดนราธิวาส (กลุ่มกะฮ์ลา) และคนในชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยโดยรอบของสถานที่ตั้งกลุ่มเลี้ยงแพะ จำนวน 40 คน

- เป้าหมาย : ผลสะท้อนความพึงพอใจในเชิงคุณภาพของสมาชิกกลุ่มในการรับบริการวิชาการ และการสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานใน ปีงบประมาณปี 2561
- สื่อที่ใช้ : กระดาษชาร์ต ปากกาเมจิก
- วิธีการดำเนินการ : เสวนากลุ่ม

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินโครงการบริการวิชาการให้กับกลุ่มอาชีพนมแพะ สิ่งที่มีงานบริการวิชาการได้ทำการวัดผลที่เกิดขึ้นจำแนกได้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ได้แก่ ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรม โดยผลการดำเนินงานจะรายงานแยกตามวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

การส่งเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งโดยเน้นการขยายพื้นที่ปลูกหญ้าเพื่อเพิ่มปริมาณอาหารแพะ

กิจกรรม 1. อบรมเชิงปฏิบัติการ: วางแผนและดำเนินการขยายพื้นที่แปลงหญ้า

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ตัวชี้วัดผลผลิต

1. พื้นที่การปลูกหญ้าของกลุ่มอาชีพ เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 (จากเดิม 1 ไร่ เป็น 2 ไร่)

- ตัวชี้วัดผลลัพธ์

1. กลุ่มอาชีพมีความเข้มแข็งมากขึ้นจากความรู้ที่ได้รับในเรื่องของการจัดทำและขยายแปลงหญ้า โดยสมาชิกบางรายนำไปใช้ในการทำแปลงหญ้าของตนเอง

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ และการนำไปใช้

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
ด้านวิทยากร			
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.02	0.621	มาก
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	3.99	0.574	มาก
3. การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.34	0.611	มาก
4. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.54	0.686	มาก
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	3.82	0.688	มาก
6. การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	3.66	0.601	มาก
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร			
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	3.67	0.544	มาก
2. ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	3.78	0.637	มาก
3. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	3.95	0.654	มาก
4. อาหาร มีความเหมาะสม	3.57	0.699	มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจ			
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>ก่อน</u> การอบรม	3.37	0.688	มาก
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>หลัง</u> การอบรม	4.21	0.601	มากที่สุด

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
ด้านการนำความรู้ไปใช้			
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	3.67	0.486	มาก
2. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	3.92	0.388	มาก
3. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	3.43	0.501	มาก

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้รับบริการ

- ได้นำความรู้ในการทำระบบน้ำในแปลงหญ้าไปใช้ ปลูกหญ้าในพื้นที่ของตนเอง

การพัฒนากลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ด้วยการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ

กิจกรรม 2. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ตัวชี้วัดผลผลิต

1. สมาชิกกลุ่มอาชีพ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการกลุ่มในเรื่อง การบัญชี การใช้ IT และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 100

- ตัวชี้วัดผลลัพธ์

1. กลุ่มอาชีพมีความรู้และสามารถมีแนวคิดในการสร้างต้นแบบการจัดการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นในอนาคต

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ และการนำไปใช้

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
ด้านวิทยากร			
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	3.77	0.541	มาก
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	3.86	0.554	มาก
3. การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.64	0.631	มาก
4. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.74	0.676	มาก
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	4.29	0.678	มากที่สุด
6. การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	3.77	0.621	มาก
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร			
5. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	3.64	0.611	มาก
6. ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	3.84	0.686	มาก
7. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	3.99	0.688	มาก
8. อาหาร มีความเหมาะสม	3.57	0.601	มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจ			
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก่อน การอบรม	3.44	0.568	มาก

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>หลัง</u> การอบรม	4.43	0.601	มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ไปใช้			
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	3.73	0.682	มาก
2. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	4.52	0.488	มากที่สุด
3. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	3.81	0.501	มาก

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้รับบริการ

- อยากให้มีการประยุกต์ใช้ IT เพื่อมาช่วยในการทำงานในฟาร์มแพะ
- ควรเจาะจงผู้รับผิดชอบโดยตรงในการทำบัญชีในกับกลุ่มอาชีพหลังจากที่มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเรียบร้อยแล้ว
- หากจัดทำบัญชีได้จะเป็นประโยชน์มาก ทำให้เห็นกำไร ขาดทุนได้ชัดเจนมากขึ้น
- อยากให้มีการอบรมการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์อีกครั้ง ในโอกาสถัดไป

การส่งเสริมกลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ให้มีการขยายเครือข่ายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรม 3. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การส่งเสริมการขยายเครือข่ายด้วยการเพิ่มสมาชิกกลุ่ม

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ตัวชี้วัดผลผลิต
 1. มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นมาอีก 5 ราย จากเดิม 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 25

- ตัวชี้วัดผลลัพธ์

1. กลุ่มอาชีพมีการขยายเครือข่ายด้วยการเพิ่มสมาชิกมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ และการนำไปใช้

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
ด้านวิทยากร			
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.20	0.601	มากที่สุด
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	4.27	0.601	มากที่สุด
3. การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.95	0.596	มาก
4. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.25	0.611	มากที่สุด
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	3.92	0.688	มาก

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
6. การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	3.77	0.601	มาก
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร			
9. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	3.63	0.611	มาก
10. ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	3.71	0.686	มาก
11. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	3.90	0.688	มาก
12. อาหาร มีความเหมาะสม	3.75	0.613	มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจ			
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>ก่อน</u> การอบรม	3.21	0.588	มาก
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>หลัง</u> การอบรม	4.19	0.401	มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ไปใช้			
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	3.88	0.586	มาก
2. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	3.90	0.488	มาก
3. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	3.75	0.501	มาก

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้รับบริการ

- กิจกรรมนี้ทำให้ผู้รู้จักกลุ่มอาชีพแพนมาขึ้น

การพัฒนากลุ่มอาชีพนมแพะ/ผลิตภัณฑ์จากนมแพะ ให้สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่ชุมชนอื่นได้

กิจกรรม 4. อบรมเชิงปฏิบัติการ: การพัฒนากลุ่มเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนอื่น

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ตัวชี้วัดผลผลิต

1. มีกลุ่มอาชีพแพนมาจากจังหวัดนราธิวาส (กลุ่มแพนนม กะฮัลลา) ได้เดินทางมาดูงานในฟาร์ม เสวนาร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม จำนวน 1 ครั้ง

- ตัวชี้วัดผลลัพธ์

1. กลุ่มอาชีพแพนมาจากจังหวัดนราธิวาส (กลุ่มแพนนม กะฮัลลา) ได้รับความรู้ แนวคิด และวิธีการจัดการกลุ่ม ผ่านการแลกเปลี่ยน เสวนากลุ่ม เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางในการทำฟาร์มแพนนมให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงเกษตรท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ และการนำไปใช้

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
ด้านวิทยากร			
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.19	0.466	มากที่สุด
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	3.93	0.554	มาก
3. การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.74	0.611	มาก
4. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.74	0.680	มาก

ประเด็น	Mean	SD.	แปลผล
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	3.92	0.690	มาก
6. การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	3.77	0.301	มาก
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร			
13.สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	3.64	0.611	มาก
14.ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	3.74	0.686	มาก
15.ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.33	0.688	มากที่สุด
16.อาหาร มีความเหมาะสม	3.77	0.601	มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจ			
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>ก่อน</u> การอบรม	3.50	0.688	มาก
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>หลัง</u> การอบรม	4.25	0.601	มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ไปใช้			
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	3.74	0.686	มาก
2. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	3.92	0.688	มาก
3. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	3.77	0.601	มาก

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้รับบริการ

- อยากให้มีการจัดกิจกรรมเดินทางไปดูงานวิสาหกิจกลุ่มนมแพะ จังหวัดอื่นๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มของตนเอง

บทที่ 4

สรุปผล อภิปรายผล ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินงานในบทที่ 3 ผู้รับผิดชอบโครงการได้ทำการสรุปผล อภิปรายผล รวมถึงรายงานถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะตามหัวข้อ ดังนี้

สรุปผล

ผลของการบริการในครั้งนี้สามารถสรุปได้โดยภาพรวมว่ามีการบรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดในทุกๆ กิจกรรมที่ดำเนินการให้กับกลุ่มสมาชิก เริ่มต้นทางการให้ความรู้ในเรื่องของการจัดการฟาร์มที่สามารถทำให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจหลักการ การจัดการฟาร์ม และการนำไปใช้จริงให้เกิดประโยชน์ต่อการเลี้ยงแพะในกลุ่ม รวมถึงความรู้ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นไลน์ แผ่นพับ Line และ Facebook อีกทั้งยังมีการพูดคุยถึงความรู้ด้าน IT ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคตต่อไป ในการขยายพื้นที่แปลงหญ้าสมาชิกได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมากเนื่องจาก หญ้าเป็นปัจจัยหลักในการเลี้ยงแพะ เกษตรบางรายนำความรู้ไปใช้ในการขยายพื้นที่แปลงหญ้าของตนเอง สำหรับกลุ่มแล้วได้มีการทำแปลงสาธิตในการปลูกหญ้า และวางระบบน้ำด้วย Springer เป็นพื้นที่ 2 ไร่ ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีต่อการสร้างความมั่นคงในเรื่องของอาหารแพะต่อไป และจำเป็นต่อการขยายขนาดของกลุ่มให้มากขึ้นอย่างเข้มแข็งและมั่นคง สมาชิกกลุ่มมีความคิดสร้างสรรค์และมีการระบุความต้องการต่างๆ ของการพัฒนาผ่านการแลกเปลี่ยนในระหว่างที่มีการอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมในส่วนของการหาแนวทางในการพัฒนา และสร้างเครือข่ายให้กับกลุ่มในอนาคต ในการดำเนินการยังคงมีอุปสรรคในการเขียนและการฟัง เนื่องด้วยสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ไม่สูงนัก อีกทั้งยังใช้ภาษาชาวบ้านในการสื่อสารอีกด้วย การอบรมโดยวิทยากรภายนอกเป็นการอบรมที่สมาชิกกลุ่มมีความต้องการเป็นอย่างมาก ซึ่งหลังการอบรมสมาชิกกลุ่มได้ความรู้ เทคนิค วิธีการที่สำคัญๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายพื้นที่ปลูกหญ้าที่ถูกต้องและประหยัด ซึ่งในอนาคตทางกลุ่มจะมีการขยายขนาดพื้นที่ของแปลงหญ้าให้มากขึ้น กิจกรรมการสร้างเครือข่าย และการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจและทำให้สมาชิกกลุ่มเป็นอย่างมาก เนื่องจากได้มีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มผู้เลี้ยงแพะนมในจังหวัด นราธิวาส เพื่อร่วมการหาแนวทางการพัฒนาฟาร์มแพะนมให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงท่องเที่ยวในอนาคต

อภิปรายผล

จากการให้บริการวิชาการพบว่า สมาชิกกลุ่มมีความรู้ในเชิงปฏิบัติการมากขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องของการขยายแปลงหญ้า หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกกลุ่มเห็นแนวทางในการพัฒนาฟาร์มแพะให้มีความเข้มแข็ง เติบโต ได้ อย่างยั่งยืนด้วยการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงท่องเที่ยว ด้วยการสร้างกลุ่มที่เข้มแข็งผ่านระบบการบริหารจัดการกลุ่มที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรค

- สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายูถิ่นและไม่ถนัดในการพูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ทำให้การสื่อสารเป็นไปด้วยความลำบากในบางกรณี
- สมาชิกกลุ่มมีเวลาในการเข้าร่วมไม่ตรงกับผู้ให้บริการ ทำให้บางครั้งการจัดกิจกรรมต้องเลื่อนออกไป ไม่เป็นไปตามแผน
- หัวหน้ากลุ่มมีภารกิจมากมายจากหน่วยงานอื่นๆ อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนบางเรื่องจากหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งบางครั้งทำให้การพัฒนากลุ่มโดยทีมงานถูกเบี่ยงเบนความสนใจ

ข้อเสนอแนะ

- ใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารให้ความรู้อบรมแก่สมาชิกกลุ่ม โดยทีมงานบริการวิชาการที่มีทักษะภาษาด้านนี้
- หาเวลาที่ตรงกับสมาชิกกลุ่ม ด้วยการนัดหมายล่วงหน้า
- ประชุมชี้แจงให้หัวหน้า และสมาชิกกลุ่มเห็นความสำคัญในการพัฒนากลุ่มโดยทีมงาน

ภาคผนวก ก
โครงการที่ได้รับการอนุมัติ

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความพึงพอใจ
ความรู้ความเข้าใจ
และการนำไปใช้

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก ง
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ภาคผนวก จ
รูปภาพการจัดโครงการ

ภาคผนวก ช
แผ่นซีดีบันทึกรายงานผลการดำเนินงาน